

„NAŠ GLAS“ izide vsakega ponedeljka, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopis se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

Osrednje glasilo državnih nameščencev in upokojencev.

S. R.:

Anomalije.

Z velikim zanimanjem sem prečital v 2. številki »Našega Glasu« članek »Ureditev prejemkov z znižanjem plač«. Prav je, da tudi naše glasilo razpravlja o obči gospodarski krizi, pomaga odkrivati njene vzroke in poskuša iskati leka tem neznosnim gospodarskim razmeram.*

Zelo zanimiva je konstatacija dunajskega uradniškega lista, da pride danes na Dunaju na posameznega trgovca detajlista povprečno 23 konzumentov. Zanimiva bi bila taka statistika pri nas, posebno v Ljubljani. Tudi pri nas v Sloveniji, posebno še v Ljubljani, so po vojni rasle trgovine kakor gobe po dežju. In še danes se pojavi tu vsak dan kak nova trgovina, bodisi v novi hiši, bodisi v stari, ko se je stanovanje preuredilo v lokal. Dvomim, da bi statistika v tem pogledu izpadla kaj drugače kot na Dunaju. Le da je pri nas položaj še slabši, ker nimamo več zaščite najemnikov, in se zahtevajo kakor za stanovanja, tako tudi za lokale, hudo pretirane cene; trgovec pri nas ima torej dvakrat več vzroka, da zvišuje cene, kakor trgovec na Dunaju.

V tem oziru je zopet zelo informativen članek »Jugoslov. tekstilnega vestnika« v Zagrebu, ki govori sicer o Zagrebu in Beogradu, kar pa velja približno tudi za Ljubljano. Članek konstatira, kako se hišni posestniki krčevito drže diktiranih visokih najemnin iz časa inflacije, ne glede na vladajočo bedo, in da konkurirajo cene stanovanj s cenami v srcu Londona. Toda kakšne so plače v Londonu v primeri z našimi! Isto razmerje, pravi članek, je pri lokalih. Potem pa izračunajmo, koliko morajo pribiti trgovci na cene, samo da krijejo najemnino za lokale. Pri tem se londonski promet niti blizu ne more primerjati z našim. Hišni posestnik vrh tega prav nič ne riskira kajti v slučaju trgovčevega konkurza uživa terjatev za najemnino prvenstvo, dočim se morajo dobavitelji zadovoljiti z minimalno kvoto, često z ničlo.

K temu pribitkom na cene pride še trgovčev dobiček. Ta ne sme biti manjši kakor je bil pred vojno, ampak večji, da krije življenjske potrebe trgovčeve, ki prav nič ne zaostajajo za nekdanjimi v starih dobrih časih.

Na ta način je torej stvar pri nas še mnogo težavnejša kot na Dunaju, pribitek na cene v trgovinah mora biti razmeroma višji kot je tam.

Čisto podobno je pri obrtnikih. Tudi njih število je gotovo narastlo, plačujejo drago lokale ter stavijo po večini na življenje zahteve kakor nekdanj. Zato se tudi njihove tarife držijo v redkih primerih zlate paritete predvojnih, večinoma jo več ali manj presegajo.

Kako je pa na drugi strani s fiksnimi nameščenci? Tu tiči tista velika krivica v današnji družbi, da se mora pretežna večina njih zadovoljiti s plačami, ki niti približno ne dosegajo zlate paritete predvojnih plač. Saj bi morali imeti nameščenci, predvsem državni, ki so v najslabšem položaju, vsaj za 100 in več odstotkov višje plače, če naj bi odgovarjale predvojnimi. In vendar mora nameščenec danes z manjšo plačo plačevati vse draže: živila (n. pr. govedina, pred vojno kg po 80 h, v zlati valuti 48 krat več = 960 Din, v resnici pa okroglo po 20 Din, torej 100 krat več. In tako je pri

vseh živilih), vseh vrst oblek (n. pr. dobri čevlji, pred vojno par 10 do 12 K, v zlati valuti 48 krat več = 120 do 144 Din, v resnici pa 250 Din, tudi 100 krat več in tako dalje pri vseh vrstah oblačil), slednjič stanovanja. Pred vojno je nameščenec dajal za najemnino kvečjemu 1/6 svoje plače, danes mora dati 1/3 ali celo polovico. Pred vojno je stalo trisobno komfortno, solidno stanovanje okrog 60 K. V zlati valuti bi to bilo, pomnoženo z 48 = 720 Din. Toda hišni posestnik zahteva (v stari hiši!) 1200 do 1600 Din, torej 80 do 100 krat več! Tu se odlikuje tudi mestna občina ljubljanska, ki je pa druge v pohvalo ne posnemamo.

Ali je treba kaj komentarja k ti strašni sliki o današnjem življenju fiksnega nameščenca, ki že pred vojno ni bilo sijajno, vendar kolikor toliko zadovoljivo. Ta slika je tem strašnejša, čim številnejša je rodbina.

K tragiki nameščencev pa se pridružuje še druga: tragika našega poljedelca. Koliko se trudi vse leto z obdelovanjem svojih polj in vinogradov, pa ne ve, alj bo sploh kaj žel, ali ne bo prišla nenadoma ujma in mu uničila ves pridelek. Če pričaka žetev, pa doživi veliko razočaranje: njegovi produkti imajo sramotno ceno, ki mu pogosto niti dela ne poplača. In vendar nima konzument nič od tega, ker kmetovalčevih produktov ne more dobiti iz njegovih rok, ampak potem vmesne trgovine, ki pa ni udarjena s tako tragiko, ki dvigne ceno za 100, 200, 300%. Naj omenim kot primer le grozdje, ki se je prodajalo v jeseni in ljubljanskem trgu povprečno po 10 Din kg, cena pri producentu pa mu je bila na našem jugu 1 Din, kvečjemu 2 Din! Če kupi nadalje gostilničar liter vina pri vinogradniku po 5 Din, ni ta takorekoč nič zaslužil; gostilničar pa bo prodajal vino z majhnim trudom brez vsakega rizika po 20 Din in več. Seveda, gostiln je več, popije se pa menda vled krize nekaj manj, dobiček pa mora le ostati na isti višini.

Kaj je posledica teh anomalij? Vse legije nameščencev s stalnimi mesečnimi plačami in ogromne množice producentov nimajo več prejšnje kupne moči. Zato trgovina in obrt nimata tako velikega prometa. Pa bi ga lahko imeli ob manjšem, toda pogostejšem zaslužku in bi ne trpeli nič škode. — Dve poti sta torej iz zagate: znižanje cen kmetijskih, industrijskih in obrtnih proizvodov ali pa bo treba fiksnim nameščencem zvišati plače. Dosedanji nenormalni družabni sistem ne more postati norma, je nevzdržen, mora privedi prej ali slej do gospodarskega poloma, če se nesorazmerje ne bo izravnalo mirnim potom.

Če je treba prinašati na oltar domovine žrtve — in te so potrebne — prinašajmo jih vsi, bodimo patrijotje vsi v dejanju, z žrtvami. Z besedami je rodoljub lahko vsakdo. Vsi hočemo v svoji lepi domovini gledati svojo zlato mater, ki ljubi vse svoje otroke z enako ljubeznijo in noče nobenemu biti mačeha.

Da omenim še nekaj. Pridobitni krogi tožijo nad neznosnimi davki. Toda najbolj obremenjen je z njimi pri nas fiksnim nameščencem. Ta ima celotno plačo točno izkazano na papirju, davčni upravi na vpogled, je ne more s fiktivno bilanco prav nič prikriti ter se mu vnaprej odtegnejo določeni procenti. Nepobitno je dejstvo, da plača marsikateri pridobitnik mnogo manj davka kot fiksnim nameščenec, pred-

vsem državni uradnik, čeprav se njuni življenjski pogoji nikakor ne dajo primerjati. Tudi to je trda anomalija!

Kam vede vse to? Stalni nameščenec se pogreza v dolgove, ki obsegajo po izvršenih, pa še zelo nepopolnih statistikah, že naravnost horendne vsote. Tudi to da misliti. Kdo bo plačeval te dolgove? Ali jih bo zmožgel nameščenec, če leze brez lastne krivde vedno globlje vanje?

Izmed vseh stalnih uslužbencev so v najtežjem položaju državni nameščenci, ker imajo med njimi večina sorazmerno najslabše plače. Saj ima državni uradnik, če odračunamo vse odbitke v obliki davkov in drugih dajatev, prav za prav le II plač na leto, med tem ko jih imajo drugi nameščenci večinoma 13; poleg tega ti po večini ne plačujejo sami davkov, ali pa imajo

take plače, da jih lahko brez težave odštejejo.

Od državnega uradnika se po vsej pravici zahteva, da vrši vestno svojo službo in da poleg tega v službi in izven nje deluje po intencijah Nj. Vel. kralja in njegove vlade. Ta njegova dolžnost mu je sveta in jo tudi rad vrši. Toda tisti, ki vodijo o uradništvu račune, naj pomislijo, da je državno nameščenstvo tisti stan, ki živi že nad poldrugi decenij naravnost mučeniško življenje, da je to edini stan, ki ves ta čas ni imel prilike, da bi izrabil kako konjunkturo, ko so jo vsi drugi že imeli in jo temeljito izkoristili, da je bil v kljub temu ves ta čas steber in opora države, da pa njegove moči pešajo in omagujejo pod pretežkim križem, ki mu je naložen, in da baš zato, ker hoče steber države ostati, kliče, da se mu pretežka peza nekoliko olajša.

Banove besede drž. uslužbenstvu.

V začetku januarja je ban dravske banovine, g. dr. Drago Marušič službeno obiskal vse večje kraje na naši severni meji.

Dne 10. januarja je v Mariboru na pozdrav odposlanstva mariborskih državnih nameščencev odgovoril takole:

»Gotovo je, da je predvsem uradništvu poklicano, da izvede one velike ideje, za katere je Nj. Vel. kralj položil temelj v svojem zgodovinskem manifestu z dne 6. januarja 1929. Na drugi strani je tudi gotovo, da pripade ta naloga zlasti slovenskemu uradništvu, ki je vedno veljalo kot vestno in požrtvovalno. Poudariti moram, da ni potrebno samo biti zvest uradnik, ampak tudi pravi Jugosloven, ki točno ve, da je v ideji Nj. Vel. kralja rešitev Jugoslavije. Prepričan sem, da se bo s pravim delom za narod lahko dosegla ona velika bodočnost naše države, katero ji je usoda namenila. Čeprav imate pri svojem delovanju gotove ovire in težkoče, morate vendar pomisliti, da naši predniki v mnogo resnejših časih niso oklevali niti popustili, samo da so ustvarili Jugoslavijo. Danes gre za to, da s svojim delom dosežemo, da bodo naši predniki na nas lahko ponosni in da bodo vedeli, da so svojo dediščino položili v dobre roke. Vaša naloga je, da v pomirljivem duhu in strogo objektivno sodite in delate vsak v svojem področju. Na ta način bo tudi za dravsko banovino in za vso našo državo prišla boljša bodočnost.«

V Ptujju je dne 11. pr. m. odgovoril g. ban uradništvu, ki se mu je prišlo predstaviti, med drugim s temi besedami:

»Danes v sedanji velevažni dobi je naša sveta dolžnost, da z vsemi svojimi silami delamo za konsolidacijo našega državnega doma. To nam nalaga tudi odgovornost do naših potomcev, ki jim moramo zapustiti dobro urejen dom. To dolžnost ima predvsem uradništvu, zlasti slovensko uradništvu, ki je na posebno dobrem glasu. Pozivam vas, da delate preko svojih dolžnosti, ker veliki čas, kakršen je današnji, zahteva tudi velikega dela. Pozivam vas, da položite v svoje delo tudi srce. Uradništvu, ki se zaveda svoje dolžnosti, danes ne sme delati tako kakor prej, nekako šablonsko. Žrtvovati mora vse svoje duševne in telesne zmožnosti, da doprinese v pravih razumevanju visoke ideje Nj. Vel. kralja svoj delež h konsolidaciji države. Naš kralj je naš edini pravi pot, ki vodi h gospodarskemu, kulturnemu in duševnemu napredku naše ljubljene Jugoslavije.«

Pred občinskim svetom v Murski Soboti je pa g. ban dne 12. ja-

nuarja pojasnil pomen in vzrok svojega obiska naše severne meje z daljšim govorom, iz katerega posnamemo samo tole:

»Dva razloga sta me dovedla do tega, da sem prišel med vas. Prvi je bila želja, da spoznam potrebe in težnje Prekmurja, naše Slovenske krajine, da stopim v stik z narodom, ki ga je usoda skozi stoletja ločila od matice, ki je bil ločen od svojih bratov z državnimi mejami in ki ima zaradi tega gotove težkoče, ki jih je treba odstraniti, da omogočimo skupno bratsko življenje.«

Na drugi strani je bila moja želja, da predvsem pokažem znake bratske ljubezni ne samo Murski Soboti kot kulturnemu in gospodarskemu središču naše Slovenske krajine, ampak vsemu Prekmurju, da pokažem znake ljubezni in simpatije, ki so si jih prekmurski prebivalci pridobili kot naši najmilejši bratje.

Znano mi je, da je bil položaj v Prekmurju tak, da moramo postaviti v Prekmurje najboljše uradnike. Ti uradniki se morajo zavedati, da imajo specijalne dolžnosti, da moramo pridobiti Prekmurje ne samo v gospodarskem oziru, ampak tudi njegova srca. Ti uradniki se morajo zavedati ne samo svojih dolžnosti, ampak morajo tudi s srci sodelovati pri povzdigi Prekmurja. Tolmačiti morajo ljubezen in simpatije, ki jo goji vsa dravska banovina do našega Prekmurja.

Prej, v strankarskih časih, je tudi najboljša ideja, kadar je morala iti skozi neštete politične in strankarske kanale, lahko postala umazana. Sedaj, ko je Nj. Vel. kralj postavil geslo: kralj in narod, imate priliko, da neposredno iznesete svoje želje in da sodelujete pri upravi in za napredek naše domovine. Danes, ko hvala Bogu ni več strankarstva, se mora to geslo Nj. Vel. kralja pokazati pri vsem udeležtvovanju.

Vi se morate danes zavedati zlasti tega, da smo svobodni ljudje in da danes ni več tujcev, ki bi jim bili položni. Ako se je nekoč delilo naše prebivalstvo v dva tabora, v hlapce in sužnje ter v gospodujoči del naroda, danes lahko rečemo, da smo sedaj gospodarji na svojih svobodnih tleh. Ta duh samozavesti, duh ponosa in duh svobode nas mora voditi pri našem delovanju, potem bomo lahko prepričani, da je bilo naše delovanje v resnici v duhu kraljevega manifesta.«

Oblačilnica za Slovenijo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6. Priporoča svojo bogato zalogo vseh vrst manufakturnega blaga. Državni uradniki dobijo blago na obroke samo s predložitvijo uradne legitimacije.

* O p. u r e d.: Drugi del tega vezlezanimivega članka, katerega smo morali danes, žal, izpustiti zaradi pretesnega prostora, objavimo v prihodnji številki.

Dva obraza.

Iz »Učiteljskega Tovariša« objavljamo ta načelni članek, ker izvajanja v njem ne veljajo samo za učiteljstvo, temveč več ali manj za nas vse. Glas si se:

»Nad vsak dvom je, da preživlja poleg ročnega delavca tudi intelektualni delavec res težko fazo svojega duševnega jaza. Neposredno je isto povzročil nejasni, vse prej ko optimistični položaj njegove materialne uravnovešenosti.

Pri današnjem gmotnem položaju, po trdovratno se vzdržujočih, več ali manj jasno izraženih, za enkrat še ne realiziranih lepih obljubah je mogoče razumeti depresijo, ki se polasča pred vsem učiteljskega stanu.

Prav počasi leze ta strup v naše vrste in povzroča malodušje. Grabi in duši vse vrednotice, ki si jih je kdaj postavila zlata učiteljeva duša v hram svojega svetišča. Ubija namene idealista, dati iz vse duše, dati in blagoslovljaje dvigati kar je dobrega, sejati in gojiti, kratko, biti vrtnar oltarja domovine.

Vsak zdrav organizem, tak je še v pretežni večini jugoslovenski učitelj, se neko dobo bori in zoperstavlja udarajočim strupom in jih paralizira. Ta naš protistrup je bil vedno neomajni optimizem. Vera v boljšo bodočnost! Poudarjam — v materialno bodočnost, ki bi nam omogočila zmagati vseh liko in odgovorno nalogo izobraževalna najširših plasti naroda.

Kje naj bi bila tu ekonomija naših sil?

Ali ne znači to delo, ki ga je povzročilo učiteljstvo doslej prav tako in rado vršilo sedaj nekaj nemogočega za onega učitelja, ki bi to rad napravil, a mu trenutno roka peša, ker mu zmanjkuje fizičnih sil v borbi za ohranitev sebe in družine in ker je ne vodi sila optimizma? Ne pustite nas da moramo v temi dvomov čakati drobca z mize koder že leto dni jedo drugi? Mar nam ne gre za novo delo tudi primerno plačilo, ne kot nagrada, nego kot nujni penzum za res dosledno izvajanje nam naloženih dolžnosti med narodom? Kot potrebo za izrabljeno energijo! Kot sredstvo, da nam sploh omogočijo to delo. Ali res ne morejo razumeti merodajni krogi, da je vse to delo zvezano tudi z neizogibnimi gmotnimi izdatki učitelja, kar pomeni odtrgati samemu sebi od že itak neza-

dostnih sredstev? Če tega ne bo, ni pričakovati sadov, ker delo ne bo več idealno mogoče, nego bo postalo pravcato težaško z vsemi atributi. S tem pa bo umirala idealna prosveta. Vse delo bo ostalo pri neizpeljanih načrtih, napisanih poročilih, papirnata prosveta, v košu malodušja.

Od kod vse to?
Kaj se je izpremenilo?

Obljubljali so nam novi uradniški zakon, kolportirale so se baje celo tiskane tabele novih plač. A vse je zopet utihnilo, nade so padle.

Za tem so sledile treznejše, še vedno verjetne številke. Tudi to je utihnilo.

Nenadoma, čeprav smo tiščali ušesa, se je pojavila od ušes do ušes vest o znižanju naših prejemkov. Med tem ko je dobila prva kategorija precejšen pribitek k prejšnjim prejemkom, so se izboljšali prejemki skoro vsem skupinam druge kategorije. Ali naj le učitelj odide praznih rok?

Nekega dne so dobile že tako obremenjene občine nalog dajatev stanoarin in kuriva učiteljstvu.

Komaj da smo izlezli iz šoli in učiteljstvu nenaklonjene atmosfere strankarskega ščuvanja proti šoli in učiteljstvu, pa pride to, ki je usodno zasovražilo šolo in učiteljstvo in odtujilo narodu.

In še to in ono. Zadnje dni se pa vedno bolj trdovratno vzdržujejo vesti o poslabšanju. Odkod vse to? Čemu nobenega demantija? Morda je res, da je strah tudi v tem slučaju prazen in nima le velike oči? Ampak, ko je pa vse tako neverjetno. Navajeni smo že, hvala metodi, verjeti — le slabo.

To je naš drugi obraz, ki ga madenemo, kadar ob neplačanih računih in kopicah terjatev in neverjetnih naklepih za bodočnost premišljujemo naš položaj.

Kakšen pa je naš prvi obraz?

Še poln idealizma! Poglejte naše delo v društvih, šolah, med narodom! Poglejte ga in premerite pot, ki jo mora hoditi solnce naše vere, ki jo mora kreniti uvidevnost odločujočih najvišjih faktorjev, da bo nekoč senca prvega obraza zakrila togobno masko obraza, ki se nam reži v premišljanjih!

Nismo izgubili nade, da se skoraj to zgodi. **Ami.**

Fr. P.:

Kaj naj storimo, da si izboljšamo svoje mizerno gospodarsko stanje?

K vprašanju naše stanovanjske revščine objavljamo članek, katerega je priobčil ljubljanski »Poštar« v svoji zadnji številki. Dokazuje nam da naše stališče v ti življensko važni zadevi deli z nami vse državno uslužbenstvo, ne glede na stroko in položaj. Članek se glasi:

»O tem ne razmišljajo samo naše žene, ko nimajo ničesar, da bi dale lačnim otrokom, ko nimajo več starih krp, ki bi jih prekrojemale in predela-

vale za njihovo obleko, ubijajo si s tem glavo poleg državnih uradnikov samih vsi gospodarski sloji. Kakor na deželi ne moreta shajati niti trgovci, niti obrtniki, če nima denarja kmet, tako ju mori v mestu še toliko bolj, če nima pare državni nameščenelec, o katerem je znano še iz boljših časov da težko tišči denar, če ga le ima.

Gosp. N. C. ugotavlja v »Našem Glasu«, osrednjem glasilu državnih nameščencev in upokojencev, od 10.

»Si ti zakričala?«, je ves v strahu zaklical pri vratih.

Nič odgovora. Sredi kočje je ležala na tleh njegova mlada žena brez zavesti. Pičila jo je ena tistih majhnih kač, ki vendar skoro nikoli ne napadejo človeka. Preostalo je eno samo skrajno sredstvo. Natresel je smodnika na raničo in ga zažgal: takoj je raztrgalo meso kot cunj.

Šele zdaj je opazil naraščajočo vznemirjenost domačih živali. Udomaćena morska mačka s svojim meniškim obrazom je vznemirjeno bila ob železno verižico. Pisana ara je s široko razpetimi krili, ki so se svetila, kakor slikarjeva paleta visela izpod stropa. Kljun je krčevito zasadila v bambusovo trstiko. Celo prijazne kresnice, katere si je žena zvečer zatikala v lase, so nemirno prižigale svoje zelene lučice. Kakšno nevarnost je slutilo vse?

Julio Vidal, ki je bil komaj nekaj mesecev v tem izgubljenem kotu peruanske pokrajine Loreto, je kaj malo vedel o pragozdu. In njegovi Indijanci so bili vsi z doma, povsod raztreseni,

decembra l. l., da so neposredni vzroki bede državnih uslužbencev predraga stanovanja.

Res je, da je bila najemnina, odkar je stanovanjske zaščite konec, za večino manjših in srednjih stanovanj, baš za take, ki jih potrebuje državni uslužbenec, zvišana do 26 krat predvojnecene, čeprav velja sedaj 10 zlatih kron le 110 Din, torej le enajstkrat več v dinarjih — kar je prej veljalo v kronah. Tako postopanje se brez dvoma lahko prišteva med navijanje cen, kar bi po vsi pravici spadalo v področje državnega pravdnika (tožilca).

V »Slovencu« (od 13. decembra l. l.) hoče nekdo pod šifro Dr. P. na drug način preprečiti navijanje najemnin. Zidati je treba toliko, da ostanejo predraga stanovanja prazna! Kdo naj zida? Ševeda tisti, ki potrebujejo stanovanja. Neki banovinski sklad za zidavo hiš, naj bi k temu pripomogel. Vse je čepo na papirju. Dóži se, uboga para, še priložnost za zadolževanje dobiš, potem pa pusti svojo borno plačo za obresti in amortizacijo dolga! Zato si pa hišni posestnik, velik gospod! Vsi ti kažejo dolg, o ne, hišo, katere neplačan upravitelj si, s prstom ter te psujejo za posestnika, ne da bi jih mogel tožiti zaradi razžaljenja časti. Oropan si, vsaj pri nas pravici, ki si jih kot državni nameščenelec prištevaš k plači, n. pr. brezplačno zdravljenje v držav-

ni bolnici, ker ti dovoljuje to § 112. uradniškega zakona le tedaj, če poleg plače nimaš drugih dohodkov. Če pa si hišni posestnik, kar izkazuje zemljiška knjiga, moraš vendar imeti od svojega posestva dohodek, če ne drugega, vsaj stanovanje! Tako si faktično predstavlja to zadevo in tako hoče postopati uprava ljubljanske državne bolnice. — — —

Pa tudi brez ozira na vse te drobte zadolžene bajte, bi le trajalo nekaj let, preden bi se bilo mogoče izdatno zahvaliti navijalcem stanovanjskih najemnin. Zato je bolj simpatična misel g. Catona II., ki trdi v »Našem Glasu« od 20. decembra l. l., da brez uvedbe zlate paritete ne bo šlo. Najbrže ne bo šlo, zlasti dotlej ne, dokler bo imel krompir drugo, vino drugo, meso drugo, moka drugo, delo drugo, stanovanja pa še celo drugo pariteto; red bi napravilo le zlato! Je pa nekaj ljudi — in razmeroma le malo jih je, ki bi pri pravični uravnavi na račun večine pri tem kaj izgubili, kar so si do zdevno na lep način prilastili od množice zvezanimi rokami. In zato naj ne gre in gre!

Zato nam tudi ni mogoče storiti nič drugega, kakor opozarjati, če treba, in žali bože, treba je, ponovno in ponovno opozarjati, kako bi moralo biti, pa ni.«

Pristojnost upravnih sodišč.

(Je-li zoper rešitve upravnih oblastev prve stopnje dopustna pritožba na upravna sodišča?)

»V svojem II. oddelku je državni svet razmotril pritožbo N. N., magistra farmacije iz N., vloženo zoper rešitev beograjskega upravnega sodišča od 3. septembra 1930., št. 12.926, s katero je bila pritožba imenovanega N. N. proti rešitvi bana dunavske banovine, št. 6157 od 10. marca 1930., odbita, češ, da je bila predložena nepristojnemu oblastvu.

Ko je proučil pritožbo, izpodbijano rešitev in ostale spise, ki se nanašajo na ta predmet, je državni svet spoznal, da izpodbijana rešitev ne ustreza iz naslednjih razlogov zakonu:

Stališče upravnega sodišča, da je s členom 18. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih izrečeno načelo, da se upravnemu sodišču more predložiti tožba s a m o zoper rešitev upravnih oblastev, izdano na II. stopnji, je napačno.

Nasprotno se iz utemeljitve zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih, katera je bila z vladnim predlogom tega zakona predložena narodni skupščini, namreč: »upravna sodišča imajo poleg državnega sveta svojo rajson d'être samó v zvezi z razbremenitvijo uprave za tiste upravne zadeve, katere po upravni poti ne dosepejo do ministra, nego se dokončno rešujejo že pri nižjih upravnih oblastvih,« vidi, da je treba besede, katere je zakonodajalec uporabil v čl. 18.: »poedinec ima pravico pritožbe samo na eno višje upravno oblastvo. Zoper odločbo tega upravnega oblastva more vložiti

pritožbo samó na upravno sodišče« — tako razumeti, da je zakonodajalec hotel s tem predpisom skrajšati upravni postopek tam, kjer so bile po prejšnjih zakonih več nego dve instanci, ni pa hotel menjati določbe veljavnih zakonov, po katerih je v upravnem postopku predvidena samo ena stopnja. Predpis čl. 18. torej ne nasprotuje niti kasnejšim zakonom, kateri bi v upravnem postopku določevali samo eno stopnjo, kakor je v konkretnem slučaju s § 6. zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna področja, po katerem so rešitve bana dokončne, da si so izrečene v I. stopnji, vsled česar je za presojo dokončnih rešitev, katere je ban kot višje upravno oblastvo izdal v I. stopnji, pristojno upravno sodišče.

To stališče je docela v soglasju z ostalo vsebino čl. 18. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih. Zakaj, dočim je za proučevanje vprašanja pristojnosti upravnega sodišča važno, da li gre za dokončno rešitev upravnega in po čl. 16. tudi samoupravnega oblastva, pa čeprav bi bila ista izdana tudi na prvi stopnji, je za vprašanje pristojnosti državnega sveta odločilno, da je ta rešitev izdana od ministra. Samo s takšnim tolmačenjem čl. 18. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih se noben čin upravnega oblastva ne izpusti iz nadzorstva upravnega sodstva, dočim bi po tolmačenju upravnega sodišča v izpodbijani rešitvi dokončne odločbe višjega upravnega oblastva, razen ministra, katere bi bile

Ventura G. Calderon:

Poplava.

Zgodba iz peruanskega pragozda.

Če hočeš imeti uspeh, se moraš z vso silo upreti ob bežečo želvo in jo z enim samim sunkom vrci na hrbet. Obležala bo brez giba in molela vse štiri kot polena od sebe. Samó tako se more človek prepričati, če je vredno truda, da jo opraviš. Potem razkolješ z enim samim zamahom sekirice oklep in v ti prirodni ponvi katero je solnčni bog ustvaril mojim rojakom, prirediš južino, vredno starih Inkov in bogov...

Julio Vidal je pravkar točno izpolnil ta navodila, katera mu je dala stara Indijanka. Kakih dvajset orjaških želv je med tem poskakalo nazaj v bližnje jezero.

Nenadoma je začul pretresljiv krik in takoj prekinil delo. Ne, opica — vriskač to ni bila! Naglo je stekel tistih nekaj sto metrov do svoje kočje, ves začuden nad vepri, ki so divje bežali mimo njega, tesno za njimi pa prelep kapir.

in so nabirali v lonce sok iz navrtanih kavčukovih drevcev! Za trenotek ga je prevzela plahost. Toda ni bil mož, ki bi se bil pustil tako naglo premagati.

Ko je ženo, kolikor je mogel, dobro obvezal, je šel ven. Vzhajajoči rumenklati mesec je blede razsvetljeval čuden prizor.

Veje in orehi so kar na debelo deževali z drevja: opice so bežale. Vse kar je živelo v gozdu, je iskalo rešitve in odmev tega hrupnega bega je vznemirljivo bičal živce belopoltega moža. Vse naokoli prav do gozdnega parobka ni bilo videti nič drugega nego rjavo zemljo. Toda ali se ni zazdelo časih, kakor da se premika kot morje in da se vrhovi teh valov svetlikajo kot fosfor? Kot tesno zgneteni tok se je pomikalo proti temni koči. Saj vendar prst v mesečini nima tega medlega kovinskega bleska?...

Čisto mirno so se bližali valovi, postajali so vse jasnejši in ko je že dolgo uro nepremično opazoval, je Julio Vidal z grozo mogel razločiti rjave glavice orjaških mravelj.

Mali makako je pričel vekati kot otrok, ara si je v smešnem obupu pulila peresa ki so, podobna svetlikajočim se rožnim listom, polagoma plavala k tlom. Julio Vidal je premislil: ne bi li poskusil navzlic nevarnosti, da padé in nikdar več ne vstane, zdrveti preko te gomazeče ploskve do jezera? Toda njegova mlada žena! Kaj bo z njo? Od boječim in razburjenja je bila čisto izčrpana. Nemirno se je premetavala v omotičnem spanju. Da bi jo odnesel na hrbtu? Nemogoče! Še najbolje bo, da se tesno zadela v kočji in vse špranje v stenah zamaže s tekočo gumo. Posamezne teh ogromnih mravelj, ki bi le našle kje skozi neopaženo razpoko pot v kočjo, z lahkoto pobije.

Navzlic nevarnosti, da se zaduši v gostem dimu, je na preprostem ognjišču v malih želvinih črepinjah raztopil nekaj kosov kavčuka. Obleganje, pravo obleganje! In že se je smehljaj v zaupanju na svojo čuječnost.

Spočetka je čisto potihem škrbljalo, tako tiho, kakor gloda miška. Julio Vidal je ugenil, da so predstraže te

izdane v I. stopnji, ostale brez nadzorstva upravnega sodstva.

Prednja interpretacija je tudi ložična, ker se ne more smatrati, da je hotel zakonodajalec podvreči upravno-sodnemu nadzorstvu samo tista prava in zakonski zavarovane interese strank, katere so upravna oblastva na dveh stopnjah razpravljala, ne pa tudi tistih, katere so obravnavala samo v eni stopnji.

Kaj pripovedujejo mali oglasi?

V dnevnikih niso važni le uvodniki, dnevne novice, telefonska poročila, sport in umna živinoreja, ne tudi na zadnjih straneh je marsikaj najti, kar zgovorneje zrcali obraz dobe, kot vsi uvodniki in vsa načelna razmišljanja o tem in onem. Posebno kulturni in družabni položaj časa in kraja se najjasneje spozna baš iz oglasov tam na zadnjih straneh.

V ljubljanskem »Jutru« od 15. januarja je bilo čitati: »1000 Din dam tistemu, ki preskrbi mesto trgovskega pomočnika v mešani ali specerijski trgovini oziroma mesto skladiščnika 24 letnemu trgovskemu pomočniku, ki je dobro verziran v vseh trgovskih poslih in pošten. Cenjene ponudbe itd.«

Skoro vsak dan čitamo v istem listu male oglase takele vsebine: »500 Din nagrade onemu, ki mi preskrbi mesto blagajničarke ali kontoristinje, event. kako drugo mesto.« Takih oglasov je tudi v vseh drugih dnevnikih nebroj. Tisti, ki iščejo službe ponujajo po 500 in tudi več dinarjev samo za to, da jim kdo preskrbi službo, ki bo v večini slučajev plačana komaj z enakim zneskom na mesec. Saj slučajji, da res kvalificirane pisarniške uradnice, ki imajo recimo 10 letno prakso in so stenografije in strojepisne in znajo še vse kar je treba za poslovno pisarno, pa prejema mesečno 600 do 700 Din, niso redki.

Kako ob taki beraški plači ti reveži in take sirote žive, to je veliko vprašanje katerega menda ne bo nihče rešil. Odgovor bi mogli vsaj slutiti iz malega oglasa, ki je bil objavljen v 9. letošnji številki »Jutra«: »Usmiljenim srcem! Brezposelna knjigovodkinja in strojepisna prosi kakršnokoli zaposli-

Zato na temelju čl. 37. in 41. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih in z ozirom na takсни zakon, II. oddelek državnega sveta odloča: da se pritožbi N. N. ne ugodi, rešitev beograjskega upravnega sodišča od 3. septembra 1930., št. 12.926, pa razveljavi.«

(Državnega sveta št. 36.442/30 od 18. novembra 1930.).

tev, da se obvaruje padca. Cenjene ponudbe pod »veselo hvaležna.« Kdo vé, če se je našlo usmiljeno srce, ki ji je dalo dela, in s koliko sto dinarjev na mesec je nagradilo brezposelno revico? In kaj, če se ni? Človeka je strah ob ti misli.

Razen takih skoro neopaznih, a zato tembolj pretresljivih nemih krikov žrtev današnje gospodarske krize, ki pričajo, kako večina ljudi, ki bi radi delali pa dela ne dobe, in tistih, ki delajo ob krivičnih prenizkih zaslužkih, težko trpi, so pa zanimivi in vredni, da jih zapišemo še drugi mali oglasi. Zanimali bodo vzgojitelje, socialne delavce, psihijatre in kriminaliste še dosti bolj, nego prej navedeni. Dovolj bo en sam primer.

Dne 11. januarja je izšel v »Jutru« take mali oglas: »Mlada vdova bi rada oddala 3 dečke v starosti 8, 4 let ter 8 mesecev boljšim ljudem za svoje. Vsak ima v hranilnici 20.000 Din. Naslov itd.« K temu oglasu ni treba nobenega pojasnila. Govori sam zase. Dokument naše dobe je.

Samo eno bi bilo pripomniti, da je bil uvrščen v napačno rubriko, namreč pod »Prehrana«. Umestnejše bi bilo, če bi ga bili v tiskarni uvrstili pod glavno »Prodaj«. Seveda, če se ne bi bal da se zamerim vsem pripadnikom živalstva, bi predlagal, da se v bodoče taki inserati uvrste pod rubriko »Živali«. Tja bi tudi ta »mlada vdova« spadala, seveda ne med tiste pohlevne in vdane domače živali, o katerih list posreduje nakup in prodajo, temveč med divje krvoločne zveri. Sicer pa tudi čisto natanko ne vem, če tigrinje in jaguarke v džunglah in temnih pragozdovih komu ponujajo svoje lastne mladiče — za svoje. S. O. S.

Vestnik.

Zastopstvo UJU pri banu. Dne 2. januarja t. l. je ban g. dr. Drago Marušič sprejel zastopnike ljubljanskega poverjeništa Združenja jugoslovenskega učiteljstva, ki so ga pozdravili kot novega predstavitelja državne oblasti v dravski banovini. Učiteljski zastopniki so g. banu raztolmačili svoje želje in mišljenje.

Mariborskim državnim nameščencem in upokojencem. Okrožna skupina državnih nameščencev in upokojencev ter Samopomoč državnih nameščencev in upokojencev v Mariboru opozarjata ponovno, da se bo vršil redni občni zbor v nedeljo 8. t. m. ob 9. uri v dvorani Nabavljalske zadruge, Rotovski trg 2, z že objavljenim dnevnim redom. Glede točke »Razpust društva« je razumeti to tako da sme občni zbor o tem razprav-

ljati, (ne da bi odbor tega predlagal, torej je to samo formalnost, ki jo zahtevajo pravila in ne obstoja trenutno nobena potreba za razpust).

Važne razsodbe državnega sveta. Kakor že večkrat prej, nam je spet poslal g. državni svetnik Ivan Skarja več načelnih odločb državnega sveta, kakor tudi nekatere važnejše razsodbe v konkretnih slučajih za objavo v našem glasilu. Objavljanje razsodb državnega sveta je velike važnosti, ker opozori marsikatero tovariša na možnost enake rešitve tudi v njegovem slučaju. Zato se gospodu državnemu svetniku v imenu vseh naših bralcev za ljubeznivo naklonjenost iskreno zahvaljujemo. — Uredništvo.

Obdavljenje pogodbenih poštarjev. Članek katerega je pod tem naslovom v našem glasilu objavil g. A.

neznanske, mračne, nad kilometer široke vojske lezle v gostih vrstah po stenah na streho koč in iskale špranje. Če je pritisnil uho na votle bambusove stene, je dobro razločil lahkonosno praskanje malih, neusmiljenih čeljusti.

Ko je nekaj padlo na tla, se je sunkoma obrnil in s skoro smešno besnostjo je pohodil mravljo, ki je padla od stropa, nakar je takoj izbruhnil v krčevit smeh. Mar ni to vendar tako preprosto: kar lepo jih pohodiš z nogami?

Skrbno je zamazal vse špranje s skoro tekočim kavčukom. Gosti dimu je težko legel na prsa. Potekla je ura v napetem pričakovanju, toda nobenega šuma ni bilo čuti več. So mravlje že morda šle mimo? Živci so popustili, polagoma je zadremal.

Proti jutru je skočil pokonci. Kriče se je mala opica branila z repom in z zobmi zoper stotine mravelj. Skozi

katere staro krtino so neki prišle v koč? Stene in tla so bile že pokrite z njimi. V rdečkastem pomraku se je v njihovih pametnih očeh blesketala povsod žerjavica z ognjišča. Rjava povodenj, ki je naraščala, kakor vre na dan voda v izvirku, je segala vse više in više!

Skoro brez zavesti je s svojimi nogami drobil tisoče, jih teptal pod nogami, jih mlel v kašo, izlil po tleh kar je preostalo o želvinih črepinjah in na vse zadnje sunkoma odprl vrata. Divje zgrožen je odskočil. Kamor so segle oči, mu je kazal tenki mesec valjučo, rjavo plast nemih mravelj. Ne premagljive so prodirale v koč, kjer je po njihovih telesih mlad naseljenec plesal blazen smrtni ples. Debela progga, bleda kot uvelo jesensko listje, mu je že ležala pod nogami, toda velotok je polzel dalje — točno, enakomerno, brezslušno.

In zdaj so že pričele lesti po vrveh, s katerimi je bila mrežna postelja pri-

Korenini, je »Poštni Glasnik« od 15. januarja ponatisnil. Imenovani list dostavlja: »Hvaležni smo piscu, da je proučil to bolno vprašanje težko prizadetih pogodbenih poštarjev tako temeljito in čisto s strokovne strani. Trdno upamo, da bo uvidelo to nepravilnost tudi finančno ministrstvo in čim prej ugodilo prošnji obl. organizacije, da se pogodbeni poštarji oproste plačevanja pridobnine in da bodo plačevali uslužbenski davek naravnost od svojih službenih prejemkov, tako kakor drugi poštni nameščenci.«

Posnemajte! Na nabiralne pole so pridobili nove naročnike: G. Vinko Premk, višji davčni upravitelj v pok. na Vrhnikih 1; g. Luka Velej, upr. pis. uradnik, Šmarje pri Jelšah 1; g. Rajko Alt, viš. sod. oficijal, Ptuj 2; g. Tomaž Obrat, pregl. fin. kontr., Konjice 2; g. dr. Fran Ogrin, sreski načelnik, Kamnik 2; g. Vinko Tavčar, Zagreb 1; g. Alojzij Kovarič, davčni nadupravitelj v pok., Maribor 2; g. Juraj Hudritz, višji sodni oficijal, Slovenska Bistrica 1; g. Mihael Bobek, vladni pristav v pok., Maribor 2; g. Ignacij Rus, sreski tajnik, Ljubljana 3 nove naročnike! Vsem cenj. tovarišem nabiralcem iskrena hvala! Če bi vsak naročnik pridobil vsaj še po enega tovariša kot naročnika, bi mogli list še izboljšati in razširiti. Zato: na delo!

»Glasnik železnih činovnika«. To glasilo Združenja železniških uradnikov kraljevine Jugoslavije, ki je stopilo letos v svoj XIV. letnik, se je iz Ljubljane preselilo in bo odslej izhajalo v Zagrebu, enkrat na mesec. Urejuje »Glasnik« Mihovil Tafra, lastnik in izdajatelj je pa centralni odbor Združenja železniških uradnikov v Zagrebu. Prva številka je izšla na 16 straneh in vsebuje dosti zanimivega gradiva.

Turneja učiteljskega pevskega zborra. Kakor smo že v zadnji številki poročali, priredi učiteljski pevski zbor UJU koncertno turnejo po glavnih mestih Jugoslavije in Rumunije. Koncertna turneja se vrši od 3. do 14. februarja t. l., in sicer pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije. V Jugoslaviji so na programu umetne in narodne, v Rumuniji pa večinoma narodne pesmi.

Izplačilo pokojninskih terjatev iz prejšnjih let. Od dravske finančne direkcije smo prejeli v objavo: »Civilnim in vojaškim upokojencem. Dravska finančna direkcija v Ljubljani obvešča vse one civilne in vojaške upokojence, ki so predložili potrjene pobotnice glede izplačila njih pokojninskih terjatev iz prejšnjih let, da je predložila te pobotnice finančnemu ministrstvu v Beogradu v nadaljnje poslovanje. Dokler nam to ministrstvo na podlagi predloženih pobotnic ne izda naredb za izplačilo, je vsaka osebna ali pismena urgencia v ti zadevi brezpomembna. Čim pa prejmemo izplačilne navedbe, bomo vse te zneske, za katere smo prejeli pobotnice, nemudoma nakazali.«

Plačilo odkupnine za »kuluk« in upokojenci. Prejeli smo od dravske finančne direkcije v objavo: »Vsem civilnim in vojaškim upokojencem! V izogib nepotrebnih reklamacij javlja dravska finančna direkcija v Ljubljani

civilnim in vojaškim upokojencem svojega področja, da se jim bo v smislu razpisa finančnega ministrstva z dne 24. junija 1930., št. 83.570/II., odkupnina za osebno delo za leto 1931. (kuluk) odtegnila od februarke pokojnine. Kuluk znaša tridnevno pokojnino, to je eno desetino mesečnih pokojninskih prejemkov brez draginskih doklad.«

Ironija. Skoro ob istem času so dne 18. januarja zborovali v Mariboru hišni lastniki in stanovanjski najemniki. Iz poročil je posneti, da je velik del hišnih lastnikov (približno 45% vseh) strumno organiziran v svoji organizaciji, ki uspešno zastopa koristi članov. Obenem smo pa brali, da se je mariborsko »Društvo stanovanjskih najemnikov« dne 18. januarja razdružilo. Kot vzrok navajajo neznatno zanimanje članstva za svoje društvo. — Zdi se torej, da vsaj v Mariboru stanovanjske krize ni več, ali pa da so le hišni lastniki v takó zelo neugodnih razmerah, da se morajo za svoj obstoj in svoje pravice boriti s svojo organizacijo. Sicer pa enake razmere vladajo tudi v Ljubljani, kjer se je Društvo stanovanjskih najemnikov že pred nekaj meseci — zaradi pomanjkanja interesa in smisla za organizacijo — razšlo. Da pa se imajo hišni lastniki za mnoge ugodnosti, katere jim nudijo razni zakoni in vladne odredbe zahvaliti baš svoji čvrsti organizaciji, o tem so pa menda tudi vsi tisti najemniki, ki za lastna društva nimajo smisla, prepričani. — Sicer pa opozarjamo le na članek »Kaj naj storimo«.

Ljubljana ni najdražje mesto. So mesne cene drugod še višje; v Mariboru n. pr. stane teletina do 35 Din kg, v Ljubljani pa do 23 Din. Tako poskuša nekdo prati zamorca v nekem tukajšnjem dnevniku. Toda je v Ljubljani teletina tudi po 40 Din kg, za zrezek skoro brez kosti! Dokaz: mesarska knjižica. Kost, ki bi sicer pripadale ti majhni količini zrezka, je seveda mesar vrgele v Ljubljano, da bi ga ne zapeljale in bi jih — kljub temu prodal. — Argus.

Združitev poštarških organizacij. V Ljubljani so se vsa društva poštnih uslužbencev načeloma izrekla za strokovno organizacijsko edinstvo. Uradniki I. kategorije — člani Društva poštnih konceptnih in tehničnih uradnikov — so se že včlanili v OPO, maturantsko društvo, ki se je tudi v načelu izjavilo za združitev, je pa svoj vstop odložilo do reorganizacije Saveza p. t. uslužbencev.

»OKO« — odplata, kreditna organizacija. Ljubljana, Krekov trg št. 10/I. levo, naznanja pri nji združenim kupcem, da je pristopila v njen krog tudi trgovina s čevlji Šinkovc, Pod Trančo. Črtali pa smo t. Repše, tovarniško zalogo pohištva, Ljubljana, Dvorski trg. Promet je bil tudi v pretečenem mesecu prav povojen in imamo že prav lepo število članstva, ki se pridno poslužuje našega načina kupovanja. — J. S.

Koliko znašajo faktični poviški stanarin učiteljstva? Na to vprašanje pojasnjuje »Učiteljski Tovariš«, da je javnost mnenja, da je dobilo učiteljstvo zares take poviške, kakor je bilo objavljeno v listih, ker ne vé, da je izgubilo obenem državno stanarino, ki znaša za ostalo državno uslužbenstvo po 150 Din. Zato je učiteljstvu v Beogradu in Zagrebu stanarina zvišana v resnici le za 250 Din v mestih, ki štejejo nad 50.000 prebivalcev za 150 Din, v mestih s 30.000 do 50.000 prebivalci za 100 Din, v mestih pod 30.000 prebivalcev pa samo za 50 Din. V trgih in po vaseh je pa ostala tudi za učiteljstvo stanarina ista kakor doslej, t. j. 150 Din na mesec. V vaseh je za učitelje edino-le ta priboljšek, da prejema kurivo, dočim po trgih učiteljstvo te pravice nima. Seveda pa morajo občine nositi vse dejanske stroške stanarin, kakor jih zakon objavlja, to se pravi po 400, 300, 250, 200 in 150 Din, po vaseh pa razen tega še preskrbeti kurivo za svoje učiteljstvo.

Služitelji in opravljanje hišnih in privatnih del. Ljubljansko pošno ravnanje je razposlalo okrožnico, v kateri po nalogu nadrejenega ministrstva naroča vsem predstojnikom in drugim uradnikom, da absolutno ne smejo izkoriščati nižjega osebja za svoje hišne in druge zasebne opravke.

In sicer velja ta prepoved za opravljanje teh del med uradnimi urami in tudi izven uradnih ur. Nadalje izvaja okrožnica: »Služitelji pa, ki bi še po objavi tega opozorila zapustili svojo službo in opravljali kakršnekoli privatne posle, bodo odpušteni iz državne službe, odnosno (če imajo že pravico do pokojnine) se bo uvedlo proti njim disciplinsko postopanje.« Ta prepoved velja za vse poštne urade in ustanove, tudi za direkcijo.

Oblike kemično čisti, barva, plisira in tika tovarna JOS. REICH.

VESELA VEST ZA OROŽNIŠKE UPOKOJENCE.

Kakor izvemo v zadnjem trenutku, je finančno ministrstvo dalo ljubljanski finančni direkciji nalog, naj izplača zaostale razlike vsem tistim orožniškim upokojencem (nekaj nad sto), ki so svoj čas vložili tožbe na državni svet in jim je državni svet ugodil. Zaostanki se bodo tem orožniškim upokojencem izplačali že v najkrajšem času.

STANOVANJSKA SAMOPOMOČ.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo stanovanj v Ljubljani sporoča interesentom, da se odbor resno bavi z idejo, postaviti na stavbnem prstoru ob Cigaletovi in Janez Trdinovi ulici namesto projektiranih treh trinadstropnih hiš, za izrabo dvorišča tri betonske štirinadstropne zgradbe, v katerih bi bilo 40 stanovanj. Pri tem se bodo upoštevale želje posameznih reflektantov in bo na razpolago več trisobnih stanovanj. S tako izrabo stavbišča in betonsko gradnjo bi se gradbeni stroški precej pocenili in bodo po sedanjih kalkulacijah znašali stroški za trisobno stanovanje z vsem komfortom približno 180.000 Din, tako da bi moral zadržnik prispevati za tako stanovanje ca. 45.000 Din, amortizacijska kvota vključno prispevek za vzdrževanje hiše, bi pa znašala mesečno okoli 800 dinarjev.

Izvedba naših načrtov pa je odvisna od stališča »Zveze nabavljalnih zadržnikov« v Beogradu, ki še vedno izjav-

lja, da nam pred rešitvijo vprašanja znanih odtegljajev ne more dovoliti zaprosenega posojila zbog pomanjkanja denarnih sredstev in pa, da je to posojilo odvisno od nadaljnje podpore merodajnih faktorjev. Tudi za slučaj, da bi »Zveza« ne mogla ugoditi naši prošnji, se homo morali postaviti na lastne noge in dobiti drugje posojilo pod primernimi pogoji.

Pri ti priliki še enkrat opozarjamo, da dobijo interesenti informacije vsak ponedeljek od 14:30 do 15:30 v pisarni »OKO« (Odplata — kreditna organizacija), Ljubljana, Krekov trg št. 10/I. levo. — J. S.

Statistika.

Prekmurje v luči statistike. Po uradnih podatkih živi v Slovenski krajini (Prekmurju) 18.388 družin, ki štejejo skupaj 91.288 prebivalcev. Občin šteje Prekmurje 170. Po spolu je 44.219 moških in 47.069 žensk. Po narodnosti je 74.383 Slovencev, 14.064 Madžarov, 1902 Nemca in 939 drugih. Katolikov je 65.991, evangelskih 23.803, kalvinov 800, židov 642 in 52 pripadnikov drugih veroizpovedi. Od 15.640 šoloobveznih otrok jih poseča šole 13.514. Ljudskih šol je 93 in ena nepopolna gimnazija v Murski Soboti. V Prekmurju je 19 poštних uradov in prav tako orožniških postaj. Prekmurci imajo v svoji lasti 93.421 ha zemljiške posesti.

Število pogodbenih pošt v Jugoslaviji. V naši državi je bilo dne 1. oktobra 1930. leta 1146 pogodbenih pošt. Od teh jih je po poštних direktorjih: 357 v savski, 246 v dunavski, 234 v dravski, 143 v primorski, 131 v drinski in 35 pogodbenih pošt v vardarski poštni direkciji.

Monopolski dohodki v minulem proračunskem letu. Pri kosmatih dohodkih 2.382.300.000 Din znaša čisti dobiček monopolske uprave za čas od 1. aprila 1929. do 31. marca 1930. vsega skupaj 1.862.200.000 Din. Napram proračunskemu letu 1928./1929. so monopolski dohodki narasli za približno 67 milijonov Din. Dohodek od državnih taksnih vrednotnic je znašal 615.700.000 dinarjev.

Uporaba tobaka. V Jugoslaviji so lani prodali tobaka in tobačnih izdel-

kov za 1.769.338.095 Din. Na vsakega prebivalca države odpade povprečno 286 cigaret. Smotk se je prodalo 15.162.557, tobaka za žvečenje in ekstrakta pa 90.000 kg. Mnogo tobaka je prodala monopolska uprava na Poljsko in Češkoslovaško. Značilno za današnje denarne razmere je to, da se je pokadilo največ cenenih, oziroma najcenejših obačnih izdelkov. Letošnja letina tobaka znaša približno 30 milijonov kilogramov, od teh jih porabimo okrog 11 milijonov kg doma, ostalo se izvozi.

Novе knjige.

Kalendar Saveza nabavljalnih zadržnikov državnih službenika. Beograd. 1931. Strani 192. — Prejeli smo koledar Zveze nabavljalnih zadržnikov državnih uslužbencev, ki ima razen pravega koledarskega dela zelo pestro vsebino in mnogo zanimivih ilustracij. Med članki, ki popisujejo delovanje posameznih naših zadržnikov v minulem letu ali pa načeloma razpravljajo o zadržnikarstvu, je več zanimivih zadržniških strokovnih prispevkov. Tako je vreden vse pažnje članek Miloša Štiblerja: »Zadateci zadržništva v materijalnem i moralnom pogledu«, dalje je zanimiv po svojih zbranih podatkih E. Jerasov članek: »Nekaj zgodovine«. Mnogo podrobno sti izveš iz članka V. Vujnovića: »Desetgodišnjica činov. zadržništva« in iz članka Nikole Djonovića: »Interkontinentalna ekonomska borba«. V koledarju so nadalje še naslednji slovenski članki: J. Rostan: »Hranilni in posojilni konsorcij«, dalje članek S. Čerčka: »Obrat v večji trgovini«, članek »Nekaj misli o stavbeni zadržnici državnih uslužbencev«, J. Beguš: »K desetletnemu obstoju našega zadržništva«, nadalje članek »Nekaj prigovorov in zagovorov«, Antona Adamića črtica »Poet« in humoreska »Nezgodna gospe Agate«. — Koledar podaja pravo sliko našega uradniškega zadržništva. Vsem državnim nameščencem ga priporočamo.

»Mladika«. Družinski list. Izdaja Mohorjeva družba. — Prejeli smo drugo številko, ki vsebuje nadaljevanje romana Gornje mesto, katerega piše Bogomir Magajna. Dalje prinaša ta številka še nadaljevanja

Kranjčevega članka »Pred 400 leti iz Ljubljane v Carigrad«, Kozakovih spisminov »Iz zdravnikovih doživljajev« in ruskega zgodovinskega romana S. R. Minčlova »Ko so hrasti šumeli«. Čuvstveno je podana črtica »Dom materinega srca« Mare Husove. Iz knjige J. Bojera »Lofotski ribiči« probčuje dr. A. Šerko odlomek v prevodu. Iz antologije obravnava dr. J. Plečnik »Polemčnost dihanja za zdravo življenje«. V Pisanem polju poroča J. Šedivy o verskih razmerah na Bolgarskem. Poleg navedenih prispevkov vsebuje ta številka še običajne članke in člančice za družino in šale ter uganke za otroške. Tudi ta številka je bogato ilustrirana. — »Mladika« se narača pri upravnistvu v Celju, Mohorjeva tiskarna in velja za celo leto 84 Din, s krojno prilogo vred pa 100 Din/na leto. — Vzglede urejevano družinsko revijo vsem državnim nameščencem toplo priporočamo.

Najboljši

šivalni stroji in kolesa znamke GRITZNER in ADLER ter šivalni pletilni stroji, Dubleda za rodbino, obrt in industrijo

Josipa Petelinca

LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika. Telefon 2913.

Pouk v vezenju brezplačen. Veletna garancija.

Delavnica za popravila

ČE NIMAM DOBRE KAVE DOBITE DNEVNO SVIŽE PRAŽENO LE PRI TVR. B. MOTOH LJUBLJANA, VOJKOV TRG 5.

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Špecerija

Najnižje cene! Sreče blago! Skrbna postrežba!

Tovariši! Pri nakupu se vselej sklicujte na oglaš v »Našem Glasu«!

Veletrgovina

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporoča špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. Raznovrstno rudninsko vodo

Priporočamo tvrdko

M. Tičar, Ljubljana

za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

L. Mikuš

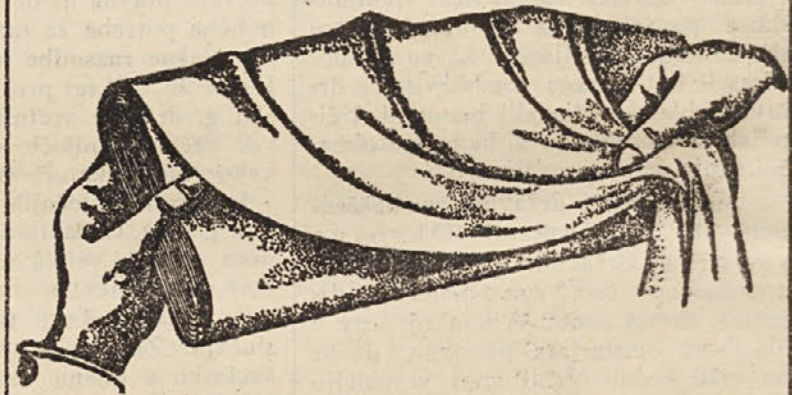
Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popr. vila se izvršujejo točno in solidno

A. & E. Skabernè, Ljubljana

Velika izbira češkega in angleškega sukna.

Knjigarna Učiteljske tiskarne

v Ljubljani

Franciškanova

ul. c. 6

TELEFON ŠT. 3397

RAČUN POŠTNE

HRAN-L. ŠT. 10.761

priporoča cenj. občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šol. zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

Telefonska št. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvo, zaznambi na prejemke, zastavi življenjskih polie in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

C. J. HAMANN
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarja modernih ročnih del.